

Fasori Örökdiák

A BUDAPESTI EVANGÉLIKUS GIMNÁZIUM VOLT NÖVENDEKEINEK EGYESÜLETE
TIMOR DOMINI PRINCIPIUM SCIENTIÆ • AZ ÚRNAK FÉLELME FEJE A BÖLCSESSÉGNEK

2010. SZEPTEMBER

3. SZÁM

Dr. Vitális György 80 éves aranydiplomás geológus

Vitális György dr. 1940-től a Budapest-Fasori Evangélikus Gimnázium diákja, ahol 1948-ban érettségizett.

1952-ben az Eötvös Loránd Tudományegyetemen geológus oklevelet, 1961-ben a Szegedi Tudományegyetemen a földtan tárgyköréből természet-tudományi doktori, 1970-ben a Magyar Tudományos Akadémia földtudományi kandidátusi fokozatot szerzett.

1952-től a Magyar Állami Földtani Intézet geológusaként vízföldtani kutatásokban vett részt, majd mint a Szabó József Geológiai Technikum geológus tanára valamennyi földtani és földtani vonatkozású tantárgyat oktatta és kidolgozta azok irányító tanmenetét.

1956-tól a Mélyépítési Tervező Vállalatnál városok és ipartelek ivó-és ipari vízellátásával, valamint völgyzárógátas víztározók tervezésének vízföldtani és műszaki földtani előmunkálataival foglalkozott, miközben kidolgozta ezek földtani vonatkozású feltárási és dokumentálási rendszerét.

1962-től a Szilikátipari Központi Kutató és Tervező Intézetben elsősorban a kötőanyag ipari (cement- és mészipari) nyersanyagok földtani kutatását a kutatás módszertanának kidolgozását, a cementipari bányaföldtani szolgálat bevezetését és ellátását, valamint nyersanyagkataszterek készítését végezte.

1982-től a Magyar Állami Földtani Intézetben az Országos Földtani Adattár vezetőjeként irányította az adattári

munka korszerűsítését, az adatfeltárás során földtani térkép- és szelvény-mutató, valamint megkutatottsági térképeket szerkesztett, 1986-tól az 1993. évi nyugdíjba vonulásáig a Dokumentációs Főosztály vezetője és a „Központi dokumentációs feladatok” című téma felelőse volt, emellett földtani vonatkozású céltérképeket szerkesztett.

1966 -1975 között a Budapesti Műszaki Egyetem Építőmérnöki karán folyó szakmérnök képzés keretében a „Magyarország műszaki földtana” és a Hidrogeológia, 1988-ban a „Magyarország építés földtana” című tárgy meghívott előadója volt.

1992 -1998 között a Budapesti Evangélikus Gimnáziumban óraadó tanárként természeti földrajzot tanított és földrajz-földtani fakultációt tanított.

Szakmai érdeklődési köre – az eddigi

gyakorlati munkáinak megfelelően – az alkalmazott földtan területére esik. Eddigi tevékenységei során számos szakelőadást tartott és számos tanulmányi kirándulást vezetett.

Nyomatásban megjelent munkái száma 260. Jelentősebb könyvei: „Magyarország földtana”, Műszaki Könyvkiadó, Bp. 1963. (Társszerző: Alföldi Gy. és Szitkey L.); „Vízgazdálkodás és műszaki tervezés”, Közlekedési és Dokumentációs Vállalat, Bp. 1964. (Társszerző: Korpics Gy. és Szitkey L.); „Magyarország műszaki földtana”, Tankönyvkiadó, Bp. 1967. (Társszerző: Papp F.); Cementipari nyersanyagaink és kutatásuk módszertana”, Műszaki Könyvkiadó, Bp. 1977. (Társszerző: Hegyiné Pakó J.); „A dolomit bányászata és felhasználása”, Műszaki Könyvkiadó, Bp. 1984. (Társszerző: Hegyiné Pakó J. és Podányi T.); „Szilikátipari nyersanyagok”, Építési Tájékoztatási Központ, Bp. 1984.; „Magyarország talajjavító ásványi nyersanyagai”, Magyar állami Földtani Intézet Módszertani Közlemények, Bp. 1987. (Társszerző: Zentay T.).

Hús évén át ellátta a Fasori Öregdiákok Baráti Köre, illetve a Budapesti Evangélikus Gimnázium Volt Növendékeinek Egyesülete titkári (1984-1992-ig), majd főtitkári (1992-2004-ig) feladatait.

A fasori gimnáziumban mind az értelmi és erkölcsi erők kifejtésére, mind a tudományos lelkület megteremtésére életre szóló ihletet kapott.

Dr. Jeszenszky Zoltán

In memoriam

DR. BOYTHA GYÖRGY

(1929-2010)

MEGHALT DR. BOYTHA GYÖRGY

A FASORI VOLT NÖVENDEKEK EGYESÜLETÉNEK TÁRSELNÖKE

1929. október 5-én született. 1936-37-ig a Deák téri evangélikus elemi iskola, 1940-tól a Budapest-Fasori Evangélikus Gimnázium diákja, ahol 1948-ban érettségizett. 1948-52-ig a Pázmány Péter Tudományegyetem Jogi karán tanul és végez; majd 1952 októberében letartóztatják, börtönbe és bányamunkára ítélik. 1956. október 16-án szabadságvesztése tartamát felezik és szabadul. Újpesten vasipari segédmunkás, majd a Tunggram Művek üzletkötője. 1961-ben a Szerzői Jogvédő Hivatal nemzetközi szerződéskötési részlegének vezetője, 1977-től az ENSZ Szellemi Tulajdon Világszervezeténél osztályvezető, majd 1983-tól szerzői jogi igazgató, amely állás meghosszabbításához az MSZMP kormány nem járul hozzá; 1985-ben viszont a Szerzői Jogvédő Hivatal főigazgatója lesz. 1992-ben külügyminiszteri tanácsadó lesz. 1993-ban nagyköveti kinevezést kap; 1995 júniusáig a Nemzeti Szervezetekhez rendelt genfi Állandó Magyar Képviselő vezetője.

Az Eötvös Lóránd Tudományegyetem Polgári Jogi Tanszékén 1970 óta megbízott előadó. 1990-2000-ig a Nemzet Magánjogi Tanszékén részállású docens, ezt követően c. egyetemi tanár.

2000-2003-ig a Pázmány Péter Katolikus Egyetem vendégprofesszora. A polgári jog (különösen szerzői jog) és nemzetközi magánjog körében néhány könyvet és vagy 140 tanulmányt publikált, javarészt külföldön. A Polgári Törvénykönyvünk újrakodifikálására kinevezett Szerkesztőbizottság, a Szerzői Jogi Szakértő Testület és néhány külföldi szerzői jogi szervezet, illetőleg szerkesztői bizottság tagja. 1995-ben a Magyar Köztársaság Érdemrend középkeresztjét, 2000-ben a „Magyar főiskolásokért” emléklakettet kapta.

Emlékét kegyelettel megőrizzük

Dr. Liptay György

A genfi Egyesület rövid története

Az állami rendelettel megszüntetett fasori evangélikus gimnázium külföldre került volt diákjai állandóan foglalkoztak egykori iskolájuk sorsával. Értesülesem szerint az 1980-as években, az USA-ban Juhász Imre és Brenhardt Béla evangélikus lelkészek körlevelében szándékoztak a volt diákokat összefogni, szándékuk sikeréről nem tudok. A mi Egyesületünket Gyapay Gábor, volt osztálytársam indítványára szerveztük meg, aki 1988 januárjában, Genfben járván, beszélt a budapesti eseményekről.

Bogsch Árpád, a WIPO (Szellemi Tulajdon Világszervezete, az ENSZ egyik osztálya) vezérigazgatója meghívására 1988. február 6-án összejöttünk a WIPO –palotában, és megalapítottuk az egyesületet a következő vezetőséggel: elnök Bogsch Árpád, alelnök Sulzerné Oravec Edith operaénekesnő, egyben a Deák téri lányiskola képviselője, pénztáros Darányi Pál üzletvezető, titkár Irányi Béla orvos, svájci megbízott Pósfay György evangélikus lelkész és Szöllősy Pál jogtanácsos. Később csatlakozott ellenőrnek Csernyik György levéltáros és Gaeng János vállalkozó, majd tanügyi szakértőként Andreánszky Ár-

pád professzor és Vázsonyi Árpád professzor, körlevélterjesztők és képviselők a tengerentúlon Bernhardt Béla evangélikus főesperes és Székely György mérnök öregdiákok, németországi megbízott Hajdú Pál vegyész mérnök és Szirmai Iván mérnök, további megbízottak Finnországban Molnár Rudolf evangélikus lelkész, Svédországban Soós Sándor levéltáros, Itáliában Kelemen Judit író.

A rendszeresen befutó, változó összegű pénzátutalásokon kívül több nagyobb adományt is sikerült Budapestre eljuttatni. Damó Zoltán közvetítésével a Hoechst vállalat szerelte föl a vegytani szertárt, ezt Hajdú Pál akciója egészítette ki. A Magyar Johannita Rend vállalta az iskola orvosi szobájának berendezését Darányi Pál kérelmére. Egy zürichi iskola teljes berendezését Oplatka Andrásné foglalta le a Deák téri lányiskola számára, szállítását egyesületünk fizette. Néhai Moravcsik Pál professzor sok ezer USA-dollár értékű szakkönyvtárát is egyesületünk hozatta Oregonból Budapestre.

Unterreinerné segítségével a British Columbia University ajándékának – több különleges fizikai mérőkészüléknek – a szállítási

költségét szintén egyesületünk vállalta. Éppúgy, mint a fizikai labornak, a nagy teljesítményű sokszorosítóknak, fémeszterga padnak, villanyorgonának, idegen nyelvű tankönyvek sorozatának és sok más szükséges tárgynak az árát. Összesen kétszázötvenhét darab szakkönyvet küldtünk 381180 forint értékben. A diákkönyvtár számára hatezer svájci frankot utaltunk át. Alelnökönk Sulzerné Oravec Edith személyesen tizenkétezer svájci frankot adott át az udvar rendbehozatalára, ezt az adományt emléktábla örökíti meg az iskola épületében. A tanárokat ugyanakkor háromezer-nolcszáz frank összeggel jutalmazta.

Az évek múltak, egyesületünk tagsága megritkult, mindnyájan megöregedtünk. A hajdani lendületes jó szándékból csak a becsülettel elvégzett sikeres munka emléke maradt meg. Eljött az idő, hogy a csonka vezetőség elhatározza és bejelentse – a svájci polgári törvénykönyv szerint – egyesületünk föloszlását. Erre 2007. március 1-jén került sor. A bankszámlánkon maradt – kerekítve – tízezer svájci franknyi összeget a fasori alapítványnak ajándékoztunk.

Irányi Béla

Interjú Simon Attilával,

avagy miért és hogyan lesz valakiből evangélikus lelkész

Simon Attila 1995 és 1999 között Tamáska Jánosné osztályfőnöksége alatt, a nyelvi tagozatos osztály tanulójaként végezte tanulmányait a Budapesti Fasori Evangélikus Gimnáziumban. Jelenleg az Aszódi Evangélikus Gimnázium iskolalétkésze, hittantanára. Feleségével, Gyöngyivel és négy gyermekkel – Kamillával, Lilivel, Krisztinával és Mátéval Aszódon él.

HOGYAN LETTÉL A FASORI EVANGÉLIKUS GIMNÁZIUM TANULÓJA? MILYEN MOTIVÁCIÓ Vezetett téged arra, hogy a sok jó hírű fővárosi középiskola közül éppen ebbe a gimnáziumba jelentkezzél?

Nagypapám Schultz Jenő maga is fasori öregdiák volt, aki mindig elragadtatással beszélt a gimnáziumról, és annak újraindításában is szerepet vállalt. Magától értetődő volt, hogy ha már a gyermekei – a gimnázium működésének kényszerszünete miatt – nem lehetnek fasori diákok, akkor én az unokája vigyem tovább ezt a családi hagyományt.

A FASORBAN ELTÖLTÖTT NÉGY ÉV ALATT MELYEK AZOK A MEGHATÁROZÓ ÉLMÉNYEK, BENYOMÁSOK, AMELYEK ESETLEG MÁIG HATÁSSAL VANNAK AZ ÉLETEDRE?

Elsősorban a jó osztály-és iskolaközösség, valamint a tanári kar egyes tagjai azok, akik miatt nagy szeretettel gondolok vissza alma materünkre. Utóbbiak közül külön kiemelném volt evangélikus hittantanárunkat, Krámer Györgyöt (aki egyébként jelenleg az Északi Evangélikus Egyházkerület püspök-helyettese és a Dél-Pest Megyei egyházmege esperese) és némettanárnőnk, Gáti Juditot, Csernus Rita biológia tanárnőnk, valamint természetesen Tamáska Jánosét, aki az osztály érdekeinek képviselésével, odaadásával, szeretetével és mindezek mellett a néptáncsoport és az osztálykirándulások, valamint a dunabogdányi kirándulások szervezésével segítette elő az osztály közösséggé kovácsolódását.

BIZONYÁRA EGYETÉRTÜNK ABBAN, HOGY A MAI FIATALOK KÖRÉBEN A LEKÉSZI HIVATÁS NEM SZERPEL A LEGNÉPSZERŰBB „SZAKMÁK” KÖZÖTT. ÍGY ADÓDIK A KÉRDÉS, TÉGED MI KÉSZTETT EZEN ÉLETPÁLYA VÁLLALÁSÁRA?

Egyrészt családi indíttatás vezetett, hiszen felmenőim között számos evangélikus lelkész található, de természetesen személyes döntést hoztam, amikor ezt a hivatást választottam. A Fasorban rengeteg megerősítést kaptam azzal kapcsolatban, hogy lehet valaki úgy lelkész, hogy emellett a posztmodern korra, a világra nyitott ember marad. A lelkészek életében a kulcsfogalom a hitelesség. Ezt a hitelességet láttam magam előtt példaként, és megerősítést kaptam abban, hogy hogyan lehet a kereszténységet egészségesen, hitelesen képviselni. A lelkész lehet vidám, vicces, szeretheti a focit, lehet közvetlen, hempereghet a fűben a gyerekeivel játszva, megihat egy sört egy szórakozóhelyen, volt diákjával az élet nagy dolgairól beszélgetve – mindez nem zárja ki Isten jelenlétét az életemben – sőt!

TEHÁT MÁR KÖZÉPISKOLÁSKÉNT MEGFOGALMAZÓDOTT BENNED A GONDOLAT, HOGY EBBEN IS KÖVETVE A CSALÁDI HAGYOMÁNYOKAT, EVANGÉLIKUS LEKÉSZ LESZEL?

Éppen ellenkezőleg. Pontosan a családi nyomásgyakorlás miatt hoztam meg csak később ezt a döntést. Érettségi után ugyanis először teljesen más irányba indultam el: a Szegedi József Attila Tudományegyetem biológus szakára jelentkeztem, majd a Pénzügyi és Számviteli Főiskola banki szakügyintéző szakán töltöttem el fél évet, végül pedig felhagyva minden felsőfokú tanulmánnyal szűk egy évet kőműves szakmunkásként dolgoztam. Azt gondolom, hogy ezen kitérők mindenképpen szükségesek voltak ahhoz, hogy most nagyobb emberismerettel, tapasztalattal lássam el teendőimet. Ez az időszak pedig ahhoz is kellett, hogy családom felhagyjon a nyomásgyakorlással, s így már minden kényszer nélkül, teljesen saját, személyes döntésként jelentkezhettem az Evangélikus Hittudományi Egyetem teológus-lelkész szakára.

MILYENNEK TALÁLTAD AZ EGYETEMI KÉPZÉST? A VÁRTAKHOZ KÉPEST Mennyiben volt más, avagy teljesen megfelelt a korábbi elképzeléseidnek?

Előtte egy kicsit féltem attól, hogy csak olyan komoly, hívő emberek járnak oda, kik

közül ki fogok lógni a sokszor inkább rendhagyónak nevezhető személyiséggel, természetemmel. Hamar rájöttem azonban, ezek – a valószínűleg az általános társadalmi előítéletektől is befolyásolt – kétségeim alaptalanok, hiszen az egyetemen nagy élettapasztalattal rendelkező, más szakterületekről érkező, a világra nyitott embereket ismertem meg. Az egyetemen – a középiskolához hasonlóan – ismét szerencsés voltam abban is, hogy nagyszerű közösség alakult ki az évfolyamtársakból. Példaként felhoznám egy volt gimnáziumi osztálytársam, Szabó Gergely bátyját (Szabó B.) Andrást, volt fasori diáktársunkat, aki egyébként szintén nagy múltú evangélikus családból származik, így talán természetes, hogy belőle is lelkész lett.

ÉRETTSÉGI ÓTA VAN- E BÁRMILYEN KAPCSOLATOD A FASORRAL A VOLT OSZTÁLYTÁRSAKKAL VALÓ BARÁTI TALÁLKOZÓKON KÍVÜL?

Igen, a Fasori Öregdiákok Egyesületének tagjaként számvevőszéki elnöki feladatokat láttam el 2004-ig, amikor vidékre költözés és sok más elfoglaltság miatt lemondtam ezen tisztségről.

MIUTÁN ELVÉGEZTED AZ EGYETEMET, HOL HE-LYEZKEDTÉL EL? KÉRLEK, MESÉLJ KICSIT A KEZDETI NEHÉZSÉGEKRŐL, ILLETVE A MUNKÁD SZORÁN TÉGED ÉRT LEGKELMESEBB ÉLMÉNYEKRŐL, VISZAJELZÉSEKRŐL!

Még az egyetem hatodik, gyakorlati évben lehetőségem nyílt keresztény iskolában tanítanom (Orsolya Rendi Szent Angéla Általános Iskola és Gimnázium), és nagyon tetszett ez a szolgálatkör. Fialatok között lenni mindig lendületben tartja az embert, és saját bőrömmön tapasztaltam meg, hogy az ember azokat a dolgokat tanulja meg a legalaposabban, amelyeket átad a diákoknak. Különösen is igaz ez a hitéleti vonatkozásokban. Ha az ember tizennyolc éveseknek a Szentlélekről beszél, kénytelen alaposan átgondolni, mit is jelent számára mindez, hogyan is lehet a teológiai összefüggéseket emberközeli szintre hozni. A nehézségek természetesen minden szakmában adódtak. Bár fiatal vagyok, mégis

sokszor már nagy feladatot jelent megérteni egy tinédzser életének problémáit. A kérdések, a provokáció, a flegmaság mögött meg kell találni a mindenre kíváncsi, tette kész, őszinte, de sokszor a háttérben megbújva elképesztően bizonytalan emberpalántákat. Ezt folyamatosan tanulni kell, lépést kell tartani, és ami a legfontosabb, éreztetni kell az elfogadás és a bizalom meglétét a legnehezebb körülmények és adottságok ellenére is. A tanár egyik legnagyobb keserősége, hogy sokszor az eredmény nem jelenik meg azonnal, mint

mondjuk az üzleti szférában. Nekem mindig nagy örömet jelent volt diákokkal találkozni, akik odajönnek megkérdezni, hogy vagyok, és örömmel számolnak be arról, mivel foglalkoznak, stb.... Ennyi nekem elég. Egészséges, boldog embereket látni, akik szívesen emlékeznek gimnáziumunkra, mert kicsit már a távolból visszatekintve értékelik mindazt, amit tőlünk kaptak.

ÜZENSZ-E VALAMIT „UTÓDAIDNAK”, A MOSTANI FASORI DIÁKOKNAK?

Legyenek jók, legyenek bátrak, és álljanak

ki egymásért. Nekem ez a három dolog, amiért szívesen gondolok a Fasorra. És ezt a három dolgot tanultam meg. És hogy használjanak ki minél több lehetőséget, amit az iskola kínál nekik, ismerjék meg a világot, ismerjék meg az embereket! Végül talán, hogy adják meg maguknak az esélyt, hogy Isten kicsit bekopogtasson hozzájuk is. Mert kereszténynek lenni nagyon jó dolog!

*Az interjút készítette:
Gelányi Anikó*

Beszámoló az 1999-ben érettségizett 12/A osztály érettségi találkozójáról

2009. december hó 12. napján 15 órakor a Városliget fasorban lévő Platán étteremben kezdtük meg érettségi vizsgáink 10. évfordulójának ünneplését. Mindannyiunk nagy öröme szinte teljes – vagyis a nem velünk érettségizett volt osztálytársainkkal kiegészült – létszámban összegyűlt a régi társaság. Csupán azok nem lehettek jelen (6 fő), akik várandósság, külföldi út, esetleg karácsony előtti családi program miatt kényszerültek lemondani a programot. A résztvevők száma azonban így is elérte a 33 főt, ami jól mutatja osztályunk összetartását.

A találkozóknak nem volt előre meghatározott programrendje, így kisebb-nagyobb, rendszeresen változó számú és összetételű csoportokba szerveződve számoltunk be egymásnak az elmúlt évek eseményeiről.

Az étteremből este 8 óra körül sétáltunk át volt gimnáziumunkba, ahol először természetesen a volt osztálytermeinket és a tablókat, majd a ballagásunk óta felújított dísztermet tekintettük meg.

Ezt követően a késői órára tekintettel kissé megfogyatkozott társaság számára a volt osztálytársunk, Nagy Dóra által vezetett Chili kávézóban folytatódott, majd egy belvárosi szórakozóhelyen ért véget ez az emlékezetes nap.

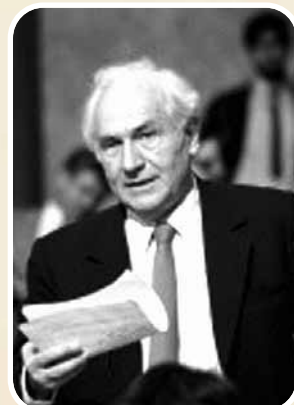
Gelányi Anikó

Mozaikok a Fasorból, a Fasorról, amely meghatározta életem

Apám 1935 júniusában vitt el felvételre a fasorba. Ott leendő osztályfőnököm Dr. Renner János elé kerültem. Ő mosolyogva nézte az elemi iskola négy osztályának példás, dicséretes osztályzatait, majd megkérdezte, hogy te melyik tárgyat szeretted legjobban? A magyart, a verseket – feleltem. Na, mondjal egyet, biztatott. Én természetesen egy Petőfi verset mondtam, ez a könyv volt meg nálunk odahaza. Gyerekversek, a Nemzeti dal, az Anyám tyúkja helyett a téli tájat leíró, „A puszta télen” címűt. A tanár úr meghallgatta az első versszakot, majd rátette a kezét az enyémre és azt mondta: „Nagyon szép volt, fel vagy véve.” Így lettem fasori diák.

Már az iskola meglátogatásakor feltűnt annak nagyszerősége. Az

évnytón a díszterem templomi szépségét látva ez az érzés tovább mélyült bennem. Azután a korábbi iskolámhoz képest a sok idegen, ismeretlen arc, a tanítás újszerűsége, főként az idegen nyelvek, a latin és a német meglepetésszerűen ért. Ez „egyedüllétet”, visszahúzódot, befelé fordulást keltett bennem. Valószínűleg innen ered, hogy az első negyedév végén osztályfőnököm azt mondta apámnak: „A fiú

nehezen veszi az új környezetet. Ha nem tud gyökereken megváltozni, nem maradhat meg ebben az iskolában.”

Apám nem, vagy csak részben értette az elhangzottak gyökereit. Így, amikor hazajött, megismételte azt, amivel elindított: „Mi, a család megteremtjük számodra a tanulás feltételeit, de másban nem tudunk segíteni. Egyébként is, amelyik kutyát bottal kell hajtani a nyúl után, az sohasem fogja meg azt”.

Közben egy érdekes esemény történt velem. Ezt későbbi barátom, Tomcsányi Pál így írta le: „A hírneves Fasori Gimnázium neogót boltíves folyosóján az egyik tíz perces szünetben egy szomorú tekintetű, tízéves kislány látta a radiátornak támaszkodni, visszahúzódva a harsányan futkosva lökdösődő társaitól. Hozzá lépve beszédbe elegyedtünk és azonnal baráti rokonszenv alakult ki közöttünk. Attól kezdve szót váltottunk, és érdeklődéssel kísértük figyelemmel a másik életútját, eredményeit. Nem voltunk mi sülve-főve együtt lévő játszó- és tanuló társak, hiszen jelentős osztálykülönbség tárgult közöttünk, én már a II. A-ba, és ő még csak az I. A-ba járt. Talán a falusi eredet volt közös: én a szép szabad természet világához szokott kölyök a bentlakásos konviktus börtöni fegyelmét igyekeztem megszokni, ő viszont a vidékről vonattal bejárók, a pályaudvarig gyalogolók fáradtságos sorsát viselte”.

Ez vagy a felgyorsuló munka lendülete hozta magával, mégis történhetett velem valami. Újak jöttek, de többen inkább elmentek. Én besorolódtam a humán tárgyakból a jelesek, a reáltárgyakból a jók, a két idegen nyelvből – a latinból és a németből – a jó közepesek közé. Akkori emlékeimből egy képet hagy emeljek ki, ami mélyen megragadt bennem. Sárkány Sándor tanár úr – aki fasori munkája mellett címzetes fizetés nélküli egyetemi adjunktus pro szemináriumi előadó volt az egyetemen – így értékelte az egyik feleletemet. A témára már nem emlékszem, csak arra, hogy a természetrajzi előadásban lévő kitömött állatok közül kellett néhány erdei madarat, köztük a gatyás ölyvet felismernem, ami nem sikerült. A tanár úr értékelte az eredményt. Az elmélet kiváló volt, jeles, a gyakorlat az elégséges, a kettő átlaga jó. Valahogy ezen, később a fizikai gyakorlatokon a szabadesést bemutató egyenletes, illetve gyorsuló golyósor koppanásán, vagy a folyékony levegőbe mártott, megmerevedett zsinórsorral bemutatott gyakorlatokon, később a magunk által elvégzett kísérleteken tanultuk meg a tudás mellett a tudás alkalmazásának hasznát, szépségét.

A negyedik osztály végéig nem éreztem,

Dr. CSELŐTEI LÁSZLÓ

kutatóprofesszor, az MTA rendes tagja

Rákospalotán 1925. január 03-án született. A négy elemi iskolát Rákospalotán, a gimnáziumot a Budapesti „Fasori” Evangélikus Gimnáziumban végezte. Ezt követően 1943-tól a Kertészeti és Szőlészeti Főiskolán, majd jogutódján a Magyar Agrártudományi Egyetemen tanult és itt szerzett oklevelet 1947-ben. 1948 elejétől 1951 végéig a Magyar Országos Szövetkezeti Központ (később Szövetkezetek Országos Szövetsége) keretében különböző beosztásban termelési, termelés-szervezési, vállalati és irányítási gyakorlatot szerzett. 1951-1954-ig aspiráns. Kandidátusi értekezését 1955-ben, akadémiai doktori disszertációját 1965-ben védte meg. 1970-ben az MTA levelező, 1976-ban pedig rendes tagjává választották. 1954 augusztus 1-vel megbízták az újonnan létesített Kertészeti Tanszék megszervezésével és vezetésével. Azt követően 40 évig itt dolgozott, majd kutatóprofesszorként folytatta tevékenységét az egyetemen.

A tanszék munkája mellett kiemelhető az MTA Kertészeti Bizottságának titkári, majd több ciklusban elnöki megbízatása. Megalakulása óta tagja, majd több ciklusban elnöke volt az MTA Mezőgazdasági Vízgazdálkodási, valamint az MTA Elnökségi Vízügyi Tudományos, illetve interdiszciplináris Aszály Bizottságnak.

1960-1962 között a Gödöllői Agrártudományi Egyetemen a Mezőgazdaság tudományi Kar dékánja volt. 1978-1981-ig az egyetem rektori tisztségét töltötte be.

Agrárközéleti tevékenységét még jobban kiszélesítette az 1975-ben országgyűlési képviselővé történt megválasztása. Ez tovább bővült és mélyült 1977-ben, amikor az Országgyűlés Mezőgazdasági Bizottságának elnökévé választották. Az 1980-as és az 1985-ös országgyűlési választások mindkét tisztségét megújították. A rendszerváltozás előkészítésének időszakában 1987-től tagja volt az Országgyűlés Adóügyi Bizottságának, 1988-tól a Közgazdasági Bizottságának, valamint a Tudományos és Műszaki Fejlesztési Bizottságának, 1989-ben pedig az Alkotmány előkészítő Bizottságának.

1995-1998-ig tagja volt az OTKA Élettudományi Szakkollégiumának.

Oktató-, tudományos- és tudományos-szervező munkáját 1964-ben Akadémiai Díjjal, 1988-ban Állami Díjjal, 1995-ben pedig a Magyar Köztársasági Érdemrend középkeresztjével ismerték el.

Továbbra is folytatja oktatótevékenységét a Gödöllői Agrártudományi Egyetemen, valamint más agrár-felsőoktatási intézményekben.

Közeleli tevékenységéből a következők emelhetők ki: 1979-től 1990-ig az ENSZ Európai Bizottságának Mezőgazdasági Bizottságában a magyar delegáció vezetője volt.

1985-től a Fasori Öregdiákok Baráti Körének, valamint 1989-től 1992-ig a Fasori Gimnázium Volt Növendékeinek Egyesületének elnöke. Azóta az egyesület tiszteletbeli elnöke.

hogy bármiben is kitűnnék osztálytársaim közül. Az ötödik és a hatodik osztályban az A és a B osztály összevonására készülve felgyorsult a szelekció. Ezzel párhuzamosan a B osztályból több új tanárt kaptunk. Ilyen volt magyarból az addigi kiváló nyelvész, Dr.

Losonczy Zoltán helyett – akit tudományos tevékenységéért akadémikusságra is jelöltek – Dr. Klaniczay Sándor tanár úr. Nála az első dolgozat házi feladat volt. Ez számomra a megkívántnál kissé hosszabbra sikerült. Arany Jánosról kellett írunk. A dolgozatot a Nemzeti

Múzeum előtti szobor leírásával indítottam: „A város forgatagából a kertbe visszahúzódva ül a költő és a távolba néz. A tiszántúli pusztára, ahonnan elindult, s ahol életének, költeményeinek az itt körülötte lévő, szoborrá merevedett alakjai most mintha megelevenednének...” Valahogy ilyen volt a hangvétele az egész írásnak. Egy kissé lírai, a költő egyéniségéhez kapcsolódóan talán mélabús hangulatú.

A következő órán Klaniczay tanár úr egyenként értékelte a dolgozatokat. Hozzám érve, hangjában kissé fanyar gúnnyal megkérdezte: Cselőtei úr, ki segített magának ebben a dolgozatban?

- Senki tanár úr – feleltem.

- No – folytatta tovább – talán mégis az édespapa, édesmama?

Bennem felforrta a vér, s most már az iskolánkban megengedettnél élesebben válaszoltam. Nem Tanár Úr. Az én szüleim sok mindenben segítenek, de ebben nem tudnak.

A hang láthatóan megérintette, de nem változtatott a tónusán. Kérem, kérem, találkozzunk mi még. Majd a következő itteni dolgozatnál elválík.

A következő iskolában írt dolgozat után a füzetek kiosztásánál már csak néhányunknál állt meg rövid értékelésre. Hozzám érve a következőt mondta: „Cselőtei úr, ezt a dolgozatot maga írta, meg azt a másikat is. Ez azonban témájában más, nem engedi meg az ott alkalmazott stílust. A jövőben figyeljen erre!” Figyeltem és ő is figyelt rám. Később valószínűleg ő, vagy ő is ajánlott az iskola olyan tanárának, aki nem tanított.

Egy másik hasonló élményem latinból, Dengelegi tanár úrhoz kötődik. A felelésnél, a tanulás számonkérésénél a memoriter megszokott volt, hogy valaki elkezdte annak elmondását, majd jelentkezésre, vagy anélkül a tanár úr mindig rámutatott, hogy ki folytassa tovább. Azután megálltunk valahol és rákérdezett, hogy ki hogyan fordítaná ezt le? Ebben az esetben

„Horatius: Si fractus illabatur Orbis
Inpavidum ferient ruinae“

c. versrészletét már vagy hatféleképpen fordították le. Pl. „Ha összedől a világ, aki nem fél, azt maguk alá temetik a romok”. A végén rám mutatott: Na, még talán maga.” Előző nap ezen gondolkodva kialakítottam ezt a fordítás-sorozatot.

„Ha összetörve összeomlik a világ,
a félelem nélküli hóst a romok az égig
emelik.“

A tanár úr meglepődött, bólintott, de nem értékelte a fordítást. Ez így ragadt meg bennem. Amikor sok év múlva az Akadémián egy

szűkebb körben Kosáry elnök úr 90. születésnapjára gyülekeztünk, mint régi emlékemet, így mondtam el beszélgetés közben a klasztrikus-filológia kiváló professzorának, a több ágon is rokon barátomnak, Borzsák akadémikusnak. Ő azonnal reagált. Nem jól fordítottad. A kulcsszó nem fero, fere (hordozza, viszi), hanem ferio, ferire (= veri). A vers tehát így tragikus hősről szól. (Valóban csak így értelmezhető?)

Még egy élmény hetedikes, nyolcadikos koromból: „Ahogy értesítőkben megfogalmazták, iskolánk volt jómódú tanulói jeligés pályázatokat írt ki. Közöttük legnagyobb volt Fellner Pál alapítványa, amely évenként 300 pengőt jelentett. 1941-42-ben a pályázat címe: „A magyar mezőgazdasági ipar története, 1942-43-ban pedig Az önálló vámterület hatása a magyar iparra volt.” Mindkettőre készültem. A pályázattal egyik évben 100, a másikban 150 pengőt nyertem. A 8. osztályos pénzből kiváló anyagból az érettségire készített fekete ruha, két cipő, egy ing és egy másiköltöny telt ki. Osztályfőnököm, Dengelegi tanár úr, amikor átadta a díjat, azt mondta: „Nagy pénz ez fiam, mire költöd?” Szeretnék néhány könyvet venni belőle és természetesen ruhát meg cipőt is. A tanár úr bölcsen, megértően folytatta: ruhát, cipőt vegyél fiam, könyvet egyelőre a könyvtárból is kölcsönözhetsz. A könyvvásárlásnak is megjön majd az ideje. Neked most inkább másra van szükséged.

Ma, amikor négyszobás, sajnos egyedül lakott otthonomban nem férnek el már a könyveim, egy részét folyamatosan el kell ajándékoznom, sokszor visszatér bennem ez a gondolat.

Az érettségi után

Az érettségi után Jánossy tanár úr, az Igazgatói Iroda vezetője négyünket (Antal Mihályt – édesapja MÁV altiszt, Hajnal Albert – édesapja rendőr-főtörzsőr-mester, Kozma Lajos – édesapja BESZKART-alkalmazott és jómagamat) hívatott. Elmondta, hogy a Goldberger Művek vezérigazgatója, a Volt Növendékek Egyesületének akkori alelnöke, négy most végzett diákot tud július 1-től alkalmazni. Kérdezte, hogy vállaljuk-e? Természetesen igent mondtunk, és a megadott időben jelentkezünk a cég budapesti központjában. Ott a portással közöltük, hogy a felvételre jöttünk. Az határozott hangon mondta, hogy nincs semmiféle felvétel. Újabb próbálkozásunkra még határozottabban elutasított, lényegében kidobott bennünket. Kimenve azon tanakodtunk, hogy visszamenjünk-e a Faszorba, vagy még egyszer próbálkozzunk. Visszamentünk, és mint szószóló határozottan közöltem, hogy

minket az iskolánkból küldtek ide, erre az időpontra. A vezérigazgató úr vár bennünket, ezért kérdezze meg a titkárságon, hogy mi a helyzet! A portás tétován telefonált, és a választ hallva elsápadt, majd elvörösödött és udvariasan felkísértetett bennünket a vezérigazgató úrhoz.

A titkári szobába lépve széles mosolygó arcok fogadtak, majd a titkár bejelentett a vezérigazgató úrhoz, aki négy vagy öt középkorú idősebb úrral várt bennünket. Ahogy tanultuk, vigyázzba állva, szinte katonásan mutatkoztunk be. Mire a főnök megjegyezte: „Édes fiam, ne ilyen katonásan, könnyedében, mi itt munkatársak, barátok leszünk.” Aztán szinte megismétlődött gimnáziumi első osztályos felvételi: „Mi volt a kedvenc tárgyad a Faszorban? A történelem és a magyar, megszerettem a verseket is. Mondjál egyet!” – folytatta. Végigfutottak bennem az általam ismert és szavalt Ady versek és a „Strófák május elejére” címűt választottam. Ő mosolyogva hallgatta, majd az első versszak után megköszönte. Társaimmal ugyanígy zajlott le a beszélgetés. Végül átadott bennünket az ott lévő személyzeti igazgatónak (mint később megtudtam, ő az akkori Komárom megyei főispán fia volt), aki lemenve az ő irodájába már várták az illetékes osztály vezetői. Antal Mihállyal ketten a kalkulációs osztályra kerültünk, Hajnal Albert az ellátási osztályra, Kozma Lajos pedig a katonai parancsnok mellé került.

Akkori havi fizetésünk 200 pengő+60% háborús pótlék volt és személyenként – másoktól is átvállalva két-két éjszakai légtalmi ügyelettel - ez személyenként havonta háromszorosa volt az én nyolcadikban nyert pályadíjam összegének.

Két hónapig dolgoztam a cégnél. Az első hónapot követően, a véglegesítés után, augusztus elsején felmondtunk, mert közben mind a négyünket felvettek egyetemre. Antal Mihály mérnök lett az Aszfaltútépítő Vállalatnál, és annak műszaki vezetőjeként, vezérigazgató-helyettesként onnan ment nyugdíjba. Hajnal Albert a Közgazdasági Egyetem Szervezéstudományi Tanszékén László Imre professzor mellett dolgozott docensi beosztásban. Vele később, a Neumann János Matematikai Társaság titkárával találkoztam. Kozma Lajossal 1954-ben, már mint tanszékvezető, a Kútvölgyi Állami Korház sebészorvosával jöttem össze.

Dr. Cselőtei László
akadémikus

Egyesületünk 2010. évi tevékenysége

➔ Klubdélután keretében a 2009. évi bajor-országi kirándulásunkról Zágon Tamás által készített filmet 2009 novemberében vetítették le a gimnáziumban.

➔ Decemberben dr. Vermes Miklós tanár úr sírját koszorúztuk meg a Farkasréti temetőben, amelyen 14 volt tanítványa vett részt.

➔ Január folyamán Dr. Liptay György elnök több evangélikus gimnáziumot látogatott meg és többek között az ottani öregdiákok elnökeivel találkozott. A meglátogatott gimnáziumok a következők voltak:

Aszódi Petőfi Gimnázium
Soproni Berzsenyi Líceum
Békéscsabai Gimnázium
Bonyhádi Petőfi Gimnázium

➔ Február hónapban öregdiákjaink a következő osztályfőnöki órákat tartották a gimnáziumban:

Vitális György	XI. b, X. a
Liptay György	IX. e, XII. a
Jeszenszky Zoltán	XII. e
Kurucz Károly	XI. a
Kőszegfalvi György	X. b
Dudás Jenő	X. c
Hrabéczi Jenő	XI. e
Pásztor György	X. e

➔ A médiumok az elmúlt időszakban igen nagy érdeklődést mutattak a Fasor múltja és volt növendékek tevékenysége iránt.

- 2009. december 1. Duna Televízió:
Múlt idő '89 a Fasori Gimnázium újraindulása I. rész
- 2010. január 13 és 14. Duna Televízió:
A Városligeti fasortól a Milánói Scaláig c. műsor Peskó Zoltánról
- 2010. január 28. MR.1 Kossuth Rádió:
Arcvonások- Pásztor György jégkorongozó
- 2010.február 15. Duna Televízió:
Múlt idő: A Fasori Gimnázium újraindítása II.rész
- 2010. március 5. Hír Tv.
Értékmentés másként, március 6 és 7.
- 2010.március 11. RTL Klub:
XXI. század. A legendák velünk élnek

➔ 2010. április: Kercsény Dezső volt fasori magyar-német szakos tanár sírjára vittünk virágot Péterhegyre Szlovéniába.

A magyar-szlovén határnál van Karcaszomor község. Karcaszomor lett Magyarország Legbátrabb Községe.

A kis őrségi település ellenállva a trianoni döntésnek, 1920 augusztusában fegyverrel kergette el a megszálló katonákat. Az egykori őrállók utódai tavaly négypárti egyetértéssel kapták meg a Comunitas Fortissima címet.

A vesztes világháború után 1919. augusztus 12-én a Szerb - Horvát - Szlovén Királyság katonái elfoglalták a mai Karcaszomor nyugati részét, amely akkor még Szomoróc néven önálló, színmagyar község volt. Egy évvel később, augusztus 1-jén a helyi lakosság a kercai helyőrség Rankay József hadnagy által vezetett katonáival együtt fegyverrel kergette el az újonnan alakult királyság csapatait. A diadal azonban rövid életűnek bizonyult, a megszállók erősítést kaptak, visszaszorították a kercai határőröket, a felkelésben részt vevő szomorócaiak egy részét pedig bebörtönözték, mások a szomszéd falvakba menekültek. Az antanthatalmak Határmegállító Bizottsága viszont éppen a helyi lakosság bátor helytállásának hatására döntött úgy, hogy Szomoróc 1922. február 9-én visszatérhetett az anyaországhoz.

A kis vasi településen 1923-tól minden évben megünnepelték február 9-ét a Kerca és Szomoróc határán felállított emlék-oszlopnál, valamint az ugyanitt ültetett Tisza István-emlékfáknál.

➔ A hónap folyamán a keresztény civil szervezetek találkozójára került sor a Parlament Felsőházi Termében, amelyre meghívták az egyesületünk elnökét és főtítkárárt.

➔ Május 28-án az 1950-ben érettségizett évfolyam tartotta a **60 éves találkozóját**. A találkozóra 8 országból összesen 26 volt évfolyamtárs és 3 hozzátartozó jelent meg.

A program a következő volt:

9:30 Orgonahangverseny és áhítat a templomban

10:00 Gyülekezés a Fizikai előadóban, ahol dr. Dobos Krisztina tanárúrnő, igazgatóhelyettes üdvözölte a meglenteket. A baráti beszélgetés után megkoszorúztuk Vermes Miklós volt osztályfőnökünk domborművét és a hősi emlékművet. A közös ebédet a Trófea étterem külön termében rendezték.

➔ Julius 13-án a Haris Utazási Irodával húszan a boszniai tengerpartra utaztunk 6 napra. A kirándulásról készített videofilmet Zágon Tamás november 19-én 17 órakor fogja levetíteni klubdélután keretében a gimnáziumban.

➔ A szokásos Fasor nap október 9-én 10.30 órakor lesz megtartva a díszterembe.

*Dr. Jeszenszky Zoltán
professor emeritus, főtítkárt*

AZ ELMÚLT IDŐSZAKBAN ELHUNYTAK.

Együttérzéssel emlékezünk elhunyt iskolatársainkról. A névsorban csak azok neve szerepel, akikről hiteles adataink vannak. (A nevek utáni évszám az érettségi évét jelzi.)

Dr. Liptai Béla	(1948)
Cáncs Aladár	(1943)
Barna Tamás	(1945)
Takács Zoltán	(1944)
Zankó Tamás	(1950)
Klausszman Károly	(1938)
Dr. Boytha György	(1948)
Dr. Frenkl Róbert	(1952)

Érettségi találkozók a Fasori Gimnáziumban

I dén rendezte meg gimnáziumunk az öt, tíz és tizenöt éve érettségizettek találkozóját. Nyolc osztály volt fasori diákjai és számos egykori és mostani tanár kaptak meghívót az alkalomra, melyet május 29-én, Pünkösöd utáni szombaton tartottunk 10 órai kezdettel. A fasori hagyományokhoz híven a templomban kezdtük az ünneplést, amit Dr. Liptay György, a Fasori Öregdiákok elnöke nyitott meg. Beszédében rámutatott az osztálytalálkozók fontosságára, hangsúlyozva, hogy az alma materben megszerzett tudás, a barátságok végigkísérnek minket egész életünkben, ezért is fontos tudni, hogy honnan jövünk, mi életünk közös kiindulópontja. Elnök úr rámutatott továbbá, hogy nagyon örvendetes lenne, ha a találkozók folytatódna, a kapcsolatok tovább erősödne, amire kitűnő alkalom egy ilyen, egyszerre három, öt év különbséggel végzett osztály találkozója. Ezek után gimnáziumunk lelkesítője, Balogh Éva tartott egy szép ünnepi istentiszteletet a mintegy nyolcvan egybegyűlt egykori fasori diáknak, majd átvonultunk a gimnázium épületébe tovább folytatni az ünneplést. A Díszteremben dr.

Dobos Krisztina, iskolánk egyik igazgatóhelyettese köszöntötte az egybegyűlteket, majd Győri Tamás, iskolánk egykori diákja, lelkesítője és volt igazgatóhelyettese, és Sipiczky Márk, szintén öregdiák, jelenlegi tanár, a találkozó szervezője üdvözölte pár szóban volt diákjainkat. Ezután következett a találkozó talán legfelszabadultabb, legvidámabb része, az osztályonkénti kiscsoportos beszélgetések az osztályok egykori termeiben, és a Díszterem melletti büfében, a folyosók, tanterem bejárása, fényképek készítése. Külön kiemelném gimnáziumunk diák szemmel talán legizgalmasabb helyszínét, a tanári szobát, illetve a tanári erkélyt, amelyek ajtajai feltártak az igazgató volt diákok előtt, akik örömmel néztek szét ezekben az egykor tiltott területeknek számító helyeken. A találkozó hangsúlyát az adta meg, hogy egyszerre ennyi osztály látta viszont egymást újból, illetve, hogy minden osztály a „saját képére és hasonlatosságára” formálhatta azt, vagyis a közös iskolai kezdés után mindenki ott folytathatta a saját találkozóját, ahol jónak látta, az egyéni kezdeményezések vették át a főszerepet a „köz-

ponti”, iskolai programok után.

Összességében véve egy nagyon jó hangulatú, vidám találkozót szerveztünk, sok pozitív visszajelzést kaptunk, és reméljük, hogy a közelgő 20 éves érettségi találkozó is hasonlóan szép emlék marad mindenki számára.

Sipiczky Márk

(volt fasori diák, a gimnázium angol-francia szakos tanára, a találkozó szervezője)

A képen épp a fizika előadót szemlélik meg volt diákjaink.

Egyesületünk pénzügyi helyzete

Ezúton is köszönetet mondunk mindazoknak, akik az elmúlt évben anyagi támogatást nyújtottak egyesületünk működéséhez. A régebben vállalt feladataink közül szinte csak a Fásor Öregdiák lapunk évenkénti megjelenését és postázását, valamint az utód nélkül maradt régi tanáraink sírhelymegváltási költségét igyekszünk biztosítani.

KEDVES VOLT FASORI DIÁKTÁRSAINK!

A fentiek alapján kérünk Benneteket, hogy mindenki anyagi helyzetétől függően támogassa Egyesületünket, ezért köszönet minden forint adományért.

Egyesületünk részére szánt összeget az alábbi módon tudjátok eljuttatni hozzánk:

Hazánkban élő volt fasori diáktársaink a küldött csekken tudják befizetni bármely postán vagy OTP fiókban. Az utóbbi helyen bankszámláról is lehet összeget átutalni. Ha nincs csekked, akkor bármely OTP fiók az alábbi jelzett bankszámlára felvesz összeget az Egyesület javára.

OTP Hungary 11714006 -20308097

Ev. G. Volt Növ. Egy.

Külföldön élő volt diáktársaink pedig az alábbi számon tudják részünkre a kívánt összeget elküldeni:

IBAN Hungary

HU 43 117140062030819700000000

Ha bármely problémád adódna, telefonon hívhatsz.

Tisztelettel köszönt:

Dr. Dudás Jenő főpénztáros

2200 Monor, Pf. 93. Tel./fax: +36 29 412-721

FASORI ÖRÖKDIÁK

a Budapesti Evangélikus Gimnázium Volt Növendékeinek Egyesülete hírlevele • Az egyesület címe: 1071 Budapest, Városligeti fasor 17-21., e-mail: oregdiak@fasori.hu • Megjelenik 400 példányban. • A lap előállításához és egyesületünk működéséhez adományokat elfogadunk, melyek az OTP Hungary 11714006-20308197 Ev. G. Volt. Nov. Egy., illetve az IBAN Hungary HU 43117140062030819700000000 számlaszámra utalhatók.